



**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu województwa opolskiego w ramach pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

TABELA WDRAŻANIA REKOMENDACJI

z badania ewaluacyjnego

pn. *Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu*

Celem głównym badania było określenie wpływu projektów turystycznych (z)realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na rozwój województwa opolskiego wraz ze wskazaniem przyszłych kierunków rozwoju turystyki.

Dokument przyjęty uchwałą Nr 3379/2013 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 7 marca 2013 roku

marzec 2013 r.

SPOSÓB WYPEŁNIENIA TABELI WDRAŻANIA REKOMENDACJI

Wniosek – wniosek na podstawie, którego sformułowana została rekomendacja powinien być zwięzły i jednoznaczny. Konieczne jest wskazanie odpowiedniej strony lub stron w raporcie końcowym z badania.

Rekomendacja – rekomendacja sformułowana na podstawie wniosku powinna być zwięzła i jednoznaczna.

Adresat rekomendacji – instytucja (instytucje) odpowiedzialna za wdrożenie rekomendacji.

Sposób wdrożenia – syntetyczne przedstawienie sposobu wdrożenia rekomendacji.

Status wdrożenia – należy wybrać jedną z poniższych opcji oraz wyjaśnić zaistniały stan:

- rekomendacja wdrożona w całości,
- rekomendacja w części wdrożona,
- rekomendacja do wdrożenia w całości,
- rekomendacja w części do wdrożenia,
- rekomendacja odrzucona.

Termin realizacji – planowana (lub faktyczna) data wdrożenia rekomendacji.

Klasyfikacja – należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- rekomendacja operacyjna - dotycząca kwestii bieżącej realizacji Programu oraz usprawnień w jego obrębie,
- rekomendacja kluczowa - dotycząca istotnych kwestii realizacji Programu, w sposób znaczący wpływających na jego skuteczną i efektywną realizację,
- rekomendacja horyzontalna - rekomendacja wykraczające poza Program będący przedmiotem ewaluacji.

Obszar tematyczny – RPO WO 2007-2013.

Numer	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat Rekomendacji	Sposób Wdrożenia	Status	Termin Realizacji	Klasyfikacja	Obszar Tematyczny
1	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	<p>WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU</p> <p>Z analizy dokumentacji projektowej oraz sprawozdań wynika, że część wskaźników produktu oraz rezultatu założonych w ramach działań/poddziałań dotyczących projektów z zakresu turystyki/kultury, sportu i rekreacji nie zostanie osiągnięta. Nieosiągnięcie założonych wskaźników nie wynika jednak z faktu, iż określone efekty nie zostaną osiągnięte, tylko wynika to z braku jasno określonych zasad stosowania poszczególnych wskaźników.</p> <p>Do takich wskaźników należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podziałanie 1.4.1 RPO WO 2007-2013 – wskaźnik „Liczba noclegów udzielonych w wyniku realizacji projektu” jest stosowany zamiennie przez beneficjentów ze wskaźnikiem „Ilość miejsc noclegowych udostępnionych turystom w wyniku realizacji projektu”. W przypadku pierwszego wskaźnika część beneficjentów wpisuje liczbę noclegów a inna ilość miejsc noclegowych. • Podziałanie 1.4.1 RPO WO 2007-2013 – wskaźnik „Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce” – beneficjenci wykazali się bardzo dużą swobodą podczas wpisywania wskaźnika. <p>str. 28-34</p>	Należy zweryfikować sposób definiowania wskaźników przez IZ oraz beneficjentów, stworzyć dokładne definicje wskaźników oraz sposób ich obliczania i weryfikacji. Należy wyeliminować wskaźniki niejednoznaczne o podobnym znaczeniu, których wnioskodawcy używają często zamiennie.	IZ RPO WO 2007-2013	Stosowne narzędzia zostaną wypracowane w trakcie prac nad przyszłą perspektywą finansową. Szczegółowy zakres nowych rozwiązań będzie uzależniony od rozwiązań horyzontalnych, wypracowanych na poziomie unijnym oraz krajowym. Komisja Europejska w przyszłej perspektywie będzie kładła szczególny nacisk na rezultaty wyrażone wskaźnikami, stąd proces przygotowania wskaźników z pewnością będzie obejmował wszystkie wskazane przez Ewaluatora rozwiązania.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2014	rekomendacje operacyjne	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013
2	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	<p>KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW ORAZ KONCENTRACJA PRZESTRZENNA</p> <p>W świetle wyników przeprowadzonych analiz wydaje się, że czynnikiem decydującym o efektywności działań z zakresu turystyki realizowanych przy wsparciu środków UE nie jest rodzaj realizowanych projektów, ale sposób ich doboru, dostosowany do rzeczywistego potencjału rozwojowego oraz wzajemne powiązanie realizowanych działań. Osiągnięcie istotnych efektów w zakresie rozwoju turystyki oraz stymulowanie trwałych miejsc pracy – wymaga podejmowania kompleksowych działań, obejmujących kilka powiązanych, wzajemnie uzupełniających się projektów, które będą dotyczyły określonego obszaru lub produktu, które wpływają na osiągnięcie oczekiwanych efektów. Czynnikiem warunkującym powstanie korzystnych efektów gospodarczych jest koncentracja znacznych środków w obszarach o największym potencjale dla rozwoju turystyki.</p> <p>str. 44-59</p>	Należy wypracować skuteczne mechanizmy, stymulujące większą spójność działań podejmowanych na poziomie gmin jak również na poziomie regionów. Istnieje też potrzeba wypracowania skutecznych mechanizmów koncentracji środków. Wskazana wydaje się zarówno większa koncentracja tematyczna, jak i przestrzenna – ze szczególnym uwzględnieniem projektów sieciowych. Mechanizmem wspierającym kompleksowość oraz komplementarność w przyszłej perspektywie może być zintegrowany program na poziomie regionu.	IZ RPO WO 2007-2013	Stosowne narzędzia zostaną wypracowane w trakcie prac nad przyszłą perspektywą finansową. Szczegółowy zakres nowych rozwiązań będzie uzależniony od rozwiązań horyzontalnych, wypracowanych na poziomie unijnym oraz krajowym. W ramach okresu 2014-2020 Komisja Europejska kładzie duży nacisk na koncentrację tematyczną, na co wskazują m.in. ring fencingi. Ponadto wprowadza narzędzia szczególnie dedykowane interwencji terytorialnej.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2014	rekomendacje operacyjne	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013

Numer	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat Rekomendacji	Sposób Wdrożenia	Status	Termin Realizacji	Klasyfikacja	Obszar Tematyczny
3	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	POTENCJAŁ ŚRODOWISKA NATURALNEGO W opinii wielu przedstawicieli gmin, czynnikiem decydującym o atrakcyjności turystycznej są tereny cenne przyrodniczo lub tereny o wysokich walorach krajobrazowych. Duży potencjał w zakresie generowania korzyści gospodarczych i miejsc pracy na terenach o wysokich walorach przyrodniczych ma rozwój ekoturystyki, która jest najszybciej rozwijającą się dziedziną przemysłu turystycznego. Należy brać jednak pod uwagę, że obszary o wysokich walorach przyrodniczych charakteryzują się również wysoką wrażliwością ekologiczną – tereny te są szczególnie narażone na nadmierną presję ze strony ruchu turystycznego, jeżeli rozwój turystyki odbywa się w sposób niekontrolowany. str.72-78	Wskazane jest wsparcie kompleksowych programów przygotowywanych przez jednostki samorządowe, obejmujących: • działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych; • rozwój turystyki oraz ochronę zasobów przyrodniczych i krajobrazu; • działania na rzecz rozwoju infrastruktury turystycznej, zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne; • działania dotyczące rozwoju kluczowej infrastruktury związanej ze wzmocnieniem funkcji turystycznych, w tym rozwój dróg lokalnych oraz rozwój infrastruktury ochrony środowiska.	IZ RPO WO 2007-2013	Zakres zadań wspartych w przyszłym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 będzie uwzględniał obszary ustalone podczas negocjacji Kontraktu Terytorialnego z MRR oraz będzie uzależniony od szczegółowych negocjacji Programu z Komisją Europejską.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2014	rekomendacje kluczowe	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013
4	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	POTENCJAŁ KULTUROWY Pomimo inwestycji w rozwój infrastruktury, znaczna część instytucji kulturalnych w regionie funkcjonuje w obiektach, które nie są w stanie sprostać współczesnym funkcjom i standardom, co ma pośredni, a czasami bezpośredni wpływ na satysfakcję potencjalnego odbiorcy. W przypadku instytucji kultury niedostatki widoczne są zwłaszcza na terenach wiejskich. Wiele obiektów nadal wymaga generalnego remontu i doposażenia. Inwestycje w rewitalizację obszarów miasta są ważnym elementem w działalności hoteli jak również w decyzjach o przyjeździe turystów na dany obszar. Powodują one w pierwszej kolejności wzrost liczby lokalnych turystów oraz wzrost atrakcyjności inwestycyjnej dla branży hotelarskiej. Województwo opolskie jest obecnie jedynym regionem w Polsce, w którym brakuje regionalnej instytucji kultury. str. 68-72	W przyszłej perspektywie należy skoncentrować się przede wszystkim na działaniach wspierających rewitalizację zabytków, ze szczególnym uwzględnieniem zabytkowych drewnianych kościółków, które mogą stanowić w przyszłości „markowy” produkt sieciowy województwa opolskiego.	IZ RPO WO 2007-2013	Zakres zadań wspartych w przyszłym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 będzie uwzględniał obszary ustalone podczas negocjacji Kontraktu Terytorialnego z MRR oraz będzie uzależniony od szczegółowych negocjacji Programu z Komisją Europejską.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2014	rekomendacje kluczowe	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013

Numer	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat Rekomendacji	Sposób Wdrożenia	Status	Termin Realizacji	Klasyfikacja	Obszar Tematyczny
5	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	<p>INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA</p> <p>Infrastruktura sportowo-rekreacyjna jest ważnym aspektem z punktu widzenia wydłużenia sezonu turystycznego. Utrzymanie ruchu turystycznego poza sezonem, zapewniającego ciągły dochód branży turystycznej wspierają inwestycje atrakcyjne dla potencjalnego turysty przez cały rok np. aquaparki, kregle, korty tenisowe, gabinety odnowy biologicznej, SPA oraz ośrodki rekreacyjne.</p> <p>Dodatkowym aspektem projektów sportowo-rekreacyjnych jest znaczenie dla lokalnej społeczności. Projekty z zakresu sportu jak pływalnie, boiska, hale, sale gimnastyczne nie wpływają może bezpośrednio na rozwój turystyki, ale wpływają na wyrównywanie szans oraz poprawę aspektów, w których odnotowuje się zapóźnienia. Infrastruktura stopnia podstawowego jest niezwykle ważna w kontekście realizacji zadań gminy. str.33-43</p>	<p>W przyszłej perspektywie wskazane jest dofinansowanie projektów stanowiących uzupełnienie oraz uatrakcyjnienie bazy noclegowej oraz oferty kulturalnej. poprzez dodatkowe atrakcje dla potencjalnego turysty takie jak: aquaparki, kregle, korty tenisowe, gabinety odnowy biologicznej, SPA. należy realizować projekty z zakresu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.</p>	IZ RPO WO 2007-2013	Zakres zadań wspartych w przyszłym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 będzie uwzględniał obszary ustalone podczas negocjacji Kontraktu Terytorialnego z MRR oraz będzie uzależniony od szczegółowych negocjacji Programu z Komisją Europejską.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2014	rekomendacje kluczowe	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013
6	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	<p>PROMOCJA</p> <p>Najważniejszym problemem w opinii zarówno beneficjentów jak i ekspertów jest brak promocji. Analiza prowadzonych w ramach RPO WO 2007-2013 działań daje jednoznaczną ocenę, iż walor promocji w wielu przypadkach jest zaniedbywany. U podstawy takiej oceny stoi bardzo niski poziom promocji, jak również niewłaściwy sposób kształtowania polityki marketingu. Rozdrobnienie projektów powoduje brak wspólnej promocji. Poszczególne miasta i gminy mają problem z promocją w obrębie swoich granic, nie są w stanie udźwignąć kosztów promocji. str. 86 –89</p>	<p>Należy wspierać w zakresie promocji przedsięwzięcia, które są istotne z punktu widzenia rozwoju regionu tzw. projekty sztandarowe.</p>	IZ RPO WO 2007-2013	<p><u>Realizacja rekomendacji w okresie 2007-2013</u></p> <p>Rekomendacja została częściowo wdrożona w ramach obecnego okresu budżetowego. IZ RPO WO 2007-2013 na bieżąco poprzez realizację Rocznej Planu działań informacyjnych i promocyjnych wspiera w zakresie promocji przedsięwzięcia istotne z punktu widzenia rozwoju regionu. W realizowanych działaniach informacyjnych i promocyjnych z zakresu współpracy z mediami, wydawania różnego rodzaju publikacji oraz organizacji eventów każdorazowo ukazywane i promowane są projekty istotne z punktu widzenia rozwoju regionu.</p> <p><u>Realizacja rekomendacji w okresie 2014-2020</u></p> <p>Kontynuowanie wdrażania rekomendacji nastąpi w okresie budżetowym 2014-2020. Stosowne narzędzia dotyczące okresu 2014-2020 zostaną jednak wypracowane dopiero w trakcie dalszych prac nad przyszłą perspektywą finansową. Szczegółowy zakres nowych rozwiązań będzie uzależniony od rozwiązań horyzontalnych, wypracowanych na poziomie unijnym oraz krajowym.</p> <p>Tym samym należy w dalszym ciągu monitorować poziom wdrożenia rekomendacji.</p>	rekomendacja w części wdrożona	31.12.2014	rekomendacje kluczowe	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013

Numer	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat Rekomendacji	Sposób Wdrożenia	Status	Termin Realizacji	Klasyfikacja	Obszar Tematyczny
7	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	<p>PROMOCJA</p> <p>Najważniejszym problemem w opinii zarówno beneficjentów jak i ekspertów jest brak promocji. Analiza prowadzonych w ramach RPO WO 2007-2013 działań daje jednoznaczną ocenę, iż walor promocji w wielu przypadkach jest zaniedbywany. U podstawy takiej oceny stoi bardzo niski poziom promocji, jak również niewłaściwy sposób kształtowania polityki marketingu. Rozdrobnienie projektów powoduje brak wspólnej promocji. Poszczególne miasta i gminy mają problem z promocją w obrębie swoich granic, nie są w stanie udźwignąć kosztów promocji.</p> <p>str. 86 –89</p>	<p>Działania informacyjne nie powinny ograniczać się wyłącznie do informowania o „finansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej”, ale przede wszystkim do aktywnego informowania o osiągniętych efektach. Informacja taka powinna być zamieszczana na stronach internetowych urzędów, w formie publikacji, spotkań informacyjnych oraz wizyt studyjnych.</p>	IZ RPO WO 2007-2013	<p><u>Realizacja rekomendacji w okresie 2007-2013</u></p> <p>Rekomendacja została częściowo wdrożona w ramach obecnego okresu budżetowego.</p> <p>IZ RPO WO 2007-2013 prowadzi intensywne i kompleksowe działania informacyjne i promocyjne zgodnie z przyjętą w województwie opolskim zintegrowaną polityką komunikacyjną funduszy europejskich. W latach 2011- 2012 zrealizowano szereg działań mających na celu promocję projektów RPO WO 2007-2013 z zakresu turystyki. Projekty te oraz zrealizowane w ich ramach efekty były promowane w ramach takich działań, jak np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kampania medialna "Opolskie dzieje się!", - publikacja "Turystyczne niespodzianki Opolszczyzny", - foldery z serii "Weekend na Opolszczyźnie", - biuletyny "Opolskie w Unii" poświęcone w roku 2012 wspieraniu atrakcyjności turystycznej województwa opolskiego ze środków RPO WO 2007-2013, - publikacja "Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 jako narzędzie zwiększania efektywności realizacji celów rozwojowych regionu". <p>Powyższe publikacje są dostępne na stronie www.rpo.opolskie.pl. Dobre praktyki w ramach projektów RPO WO 2007-2013 z zakresu turystyki są ponadto ukazywane w różnego rodzaju artykułach prasowych i audycjach radiowych realizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013.</p> <p><u>Realizacja rekomendacji w okresie 2014-2020</u></p> <p>Kontynuowanie wdrażania rekomendacji nastąpi w okresie budżetowym 2014-2020.</p> <p>Stosowne narzędzia dotyczące okresu 2014-2020 zostaną wypracowane w trakcie dalszych prac nad przyszłą perspektywą finansową. Szczegółowy zakres nowych rozwiązań będzie uzależniony od rozwiązań horyzontalnych, wypracowanych na poziomie unijnym oraz krajowym.</p> <p>Tym samym należy w dalszym ciągu monitorować poziom wdrożenia rekomendacji.</p>	rekomendacja w części wdrożona	31.12.2014	rekomendacje kluczowe	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013

Numer	Tytuł Raportu	Wniosek	Rekomendacja	Adresat Rekomendacji	Sposób Wdrożenia	Status	Termin Realizacji	Klasyfikacja	Obszar Tematyczny
8	Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu	FINANSOWANIE ZWROTNE Projekty z zakresu powiększenia bazy noclegowej oraz gastronomicznej są najbardziej ekonomiczne i rentowne. Z badań wynika, iż kreując sprzyjające warunki poprzez inwestycje w rewitalizację przestrzeni miejskich oraz poprzez tworzenie atrakcji turystycznych przyciągających turystów, tworzą się sprzyjające warunki do tworzenia biznesu. Str. 134-138	Projekty realizowane przez przedsiębiorców polegające na rozbudowie bazy noclegowej oraz gastronomicznej powinny być finansowane w formie mechanizmów zwrotnych.	IZ RPO WO 2007-2013	Stosowne narzędzia zostaną wypracowane w trakcie prac nad przyszłą perspektywą finansową. Szczegółowy zakres nowych rozwiązań będzie uzależniony od rozwiązań horyzontalnych, wypracowanych na poziomie unijnym oraz krajowym.	rekomendacja do wdrożenia w całości	31.12.2014	rekomendacje operacyjne	RPO Województwa Opolskiego 2007-2013

Adresaci rekomendacji

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 (IZ RPO WO 2007-2013): Samorząd Województwa Opolskiego - Zarząd Województwa Opolskiego - Departament Koordynacji Programów Operacyjnych

SPOSÓB WYPEŁNIANIA TABELI WDRAŻANIA REKOMENDACJI

Wniosek – wniosek Ewaluatora zewnętrznego, na podstawie którego sformułowana została rekomendacja.

Rekomendacja – rekomendacja zaproponowana przez niezależnego Ewaluatora zewnętrznego.

Adresat rekomendacji – instytucja (instytucje) odpowiedzialna za wdrożenie rekomendacji.

Sposób wdrożenia – syntetyczne przedstawienie przez adresata rekomendacji sposobu wdrożenia rekomendacji.

Status: stan wdrożenia – przedstawiona przez adresata rekomendacji jedna z poniższych opcji:

- rekomendacja wdrożona w całości – ten status należy nadać wtedy, kiedy uznajemy że rozwiązanie zaproponowane przez Ewaluatora już funkcjonuje, jest wdrożone.
- rekomendacja w części wdrożona - ten status należy nadać wtedy, kiedy uznajemy że rozwiązanie zaproponowane przez Ewaluatora już funkcjonuje ale tylko w wymiarze częściowym, w określonym jego fragmencie a nie w całości zaproponowanej przez niego w rekomendacji

Uwaga: Nadanie tego statusu oznaczać może 3 sytuacje:

- nadajemy taki status i nie podejmujemy już żadnych działań zmierzających do wdrożenia rekomendacji w całości (częściowe wdrożenie jest naszym zdaniem wystarczające) - w związku z czym monitorowanie tej rekomendacji nie będzie już prowadzone

- nadajemy taki status i podejmujemy dalsze działania zmierzające do wdrożenia rekomendacji w całości (całościowe wdrożenie jest naszym celem) - w związku z czym monitorowanie tej rekomendacji będzie prowadzone

- nadajemy taki status i podejmujemy dalsze działania zmierzające do wdrożenia tej rekomendacji ale w innej części niż ta wdrożona dotychczas (częściowe wdrożenie jest naszym celem) - w związku z czym monitorowanie tej rekomendacji będzie prowadzone

Aby odróżnić z którą sytuacją mamy do czynienia w danym przypadku, można to dopisać w kolumnie „sposób wdrożenia rekomendacji”.

- rekomendacja do wdrożenia w całości - ten status należy nadać wtedy, kiedy uznajemy że rozwiązanie zaproponowane przez Ewaluatora należy przyjąć w całości i podjąć odpowiednie działania do jego realizacji.

- rekomendacja do wdrożenia w części - ten status należy nadać wtedy, kiedy uznajemy że rozwiązanie zaproponowane przez Ewaluatora należy przyjąć jedynie częściowo, w określonym fragmencie.

- rekomendacja odrzucona - oznacza rekomendację uznaną za niezasadną do wdrożenia. Można przyjąć, że niezasadne oznacza rekomendacje, których wdrożenie uznajemy za niemożliwe, zbyt trudne (kosztochłonne lub czasochłonne w porównaniu z ewentualnymi korzyściami z ich wdrożenia) do wdrożenia lub nieadekwatne do rozwiązania zidentyfikowanego problemu.

Termin realizacji – planowana (lub faktyczna) data wdrożenia rekomendacji przedstawiona przez adresata rekomendacji - w tabeli został umieszczony termin wdrożenia rekomendacji zaproponowany przez Ewaluatora i może on ulec zmianie.